

γιορτίτσα ἡ, πολλὰχ. γιουρτίτσα βόρ. ιδιῶμ.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. γιορτή διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτσα.

Μικροτέρας σημασίας ἑορτὴ ἀφιερωμένη εἰς τὴν μνήμην δευτερεύοντος τινὸς ἁγίου πολλὰχ. Μὲ τὴν κάθε γιορτίτσα παρατάει τὴ δουλειά του πολλὰχ. Δὲν κοιτάει νὰ πιάσ' γιουρτίτσα, κι ἀμέσως πιάν' τοῦ καθ' σιὸ Εὐβ. ("Ακρ.) Συνών. ἀλαφρογορτή, διὰ τὸ ὅπ. βλ. ἀλαφρογορτή.

γιορτοβόλι τό, ἀμάρτ. Πληθ. γιορτοβόλια Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτή καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -βόλι, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., εἰς Ἀθηνᾶν 22 (1910), 244.

Ἑορτὴ πανηγυριζομένη περισσότερον τῶν λοιπῶν.

γιορτοβολίζω Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτοβόλι.

Ἀγῶ ἑορτήν.

γιορτοβολουῶ ἐνιαχ. γιορτοβολουῶ Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτοβόλι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λουῶ, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., εἰς Ἀθηνᾶν 22 (1910), 248 κ.έξ.

Ἀγῶ ἑορτήν. Συνών. γιορτοβολίζω.

γιορτοκάμωμα τό, Κυκλ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γιορτή καὶ κάμωμα.

Γιορτοτόπιασμα 1, τὸ ὅπ. βλ.

γιορτοκλαδεύω ἐνιαχ. γιορτουκλαδεύω Στερελλ. (Φθιώτ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτή καὶ τοῦ ρ. κλαδεύω.

Κλαδεύω καλῶς, μὲ ἐπιμέλειαν: Ἄσμ.

—Γεῖά σου, χαρά σου, γέροντα. — Καλῶς τοῦ παλληκάρη!
—Γιατί κλαδεύς τ' ἀμπέλια σου, τί τὰ γιορτουκλαδεύς;

γιορτοκομμάτα ἡ, Ἡπ. γιορτουκομμάτα Ἡπ. (Κουκούλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γιορτή καὶ κομμάτα.

Γιορτίτσα, μικροτέρας σημασίας ἑορτὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐργάζονται. Συνών. βλ. ἀλαφρογορτή.
β) Εἰρων., ἡ καθημερινή, ἐργάσιμος ἡμέρα: Μουνάχα ἡ Ρήνα τ'ς Ν'κόλινας δὲν πῆγι σήμωρα στ' ἀμπέλ'. Τό 'χ' γιορτουκομμάτα Κουκούλ.

γιορτοκρατῶ Πελοπν. (Δυρράχ. Καλάβρυτ.) γιορτοκρατάου Εὐβ. ("Ακρ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτή καὶ τοῦ ρ. κρατῶ.

Τηρῶ τὴν καθιερωμένην ἀργίαν ἐνεκα θρησκευτικῆς ἑορτῆς ἐνθ' ἂν. β) Παρκατεῖνω τὴν ἀργίαν παρελθούσης ἑορτῆς Καλάβρυτ.

γιορτολάσι τό, Πελοπν. ("Αρκαδ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτή καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λάσι, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ, 2, 457-8.

Ἡ ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος σύμπτωσης πολλῶν ἑορτῶν ἰδίως κατὰ τὸ φθινόπωρον.

γιορτολειτουργία ἡ, ἐνιαχ. γιορτολειτουργία Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γιορτή καὶ λειτουργία, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. λειτουργία.

Τὸ κατὰ τὰς ἐπισήμους ἑορτὰς κατασκευαζόμενον πρόσφορον, μεγαλύτερον τοῦ συνήθους, κατὰ τὰς Κυριακὰς ἢ τὰ μνημόσυνα προσφερόμενον: Ἄσμ.

Ὁ μπάρομπα μου ὁ γούμενος | μένα μὲ καλοφάνηκε,
νὰ γίνου γουμενόνυφη, | νὰ τρώου γιορτολειτουργίες.

γιορτολόγημα τό, Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ρ. γιορτολόγῳ.

1) Ἡ ἀπασχόλησις διὰ τὴν προετοιμασίαν τῶν πρὸς ἑορτασμὸν ἀναγκαιούντων: Ἀπὸ μιὰ βδομάδα πρὶν οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησίας ἄρχισαν τὸ γιορτολόγημα. 2) Ζωὴ μὲ διασκεδάσεις καὶ ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἐργασίας: Μὲ τὰ γιορτολογήματα κατάντησε φτωχός.

γιορτολόγι τό, Λεξ. Δημητρ. γιορτολόι Σῦρ. — Λεξ. Δημητρ. Πληθ. γιορτολόγια Μῆλ. Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Λεῦκτρ.) Πόντ. (Οἶν.) Χίος.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτή καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λόγι, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., εἰς Ἀθηνᾶν 22 (1910), 250, ἢ ἐκ τοῦ παρὰ Σούδα οὐσ. ἐορτολόγιον (= ἡμερολόγιον τῶν ἑορτῶν τοῦ ἔτους).

1) Κατὰ πληθ., κυρίως, περίοδος ἐπισήμων ἑορτῶν εἰς συνέχειαν, ἰδίως αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Λεῦκτρ.) Σῦρ. Χίος Λεξ. Δημητρ.: Ἡρτανε τὰ γιορτολόγια - Θὰ βοῦμε 'ς τὰ γιορτολόγια Λεῦκτρ. Γιορτολόγια ἔχει ὁ Γενάρης Κάμπος Λακων. || Γνωμ.

Χαρά 'ς τὸνε ποὺ ἔσπειρε πριχοῦ τὰ γιορτολόγια (ὅτι ὁ καταλλήλτερος χρόνος σπορᾶς εἶναι ὁ πρὸ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων) Σῦρ. || Ἄσμ.

Νά 'ρτη, μάννα μ', τ' αἰ-Γιωργιοῦ, νά 'ρτουν τὰ γιορτολόγια,

νὰ πᾶς, μάννα μ', 'ς τὴν ἐκκλησιά, νὰ κάμης τὸ σταυρό σου Χίος. 2) Τὰ προσέορτια τῶν νηστειῶν, ἰδιαίτερος δὲ πρὸ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς Πόντ. (Οἶν.) 3) Ὁμιλος, σύνολον ἑορταστῶν ἐκκλησιαστικῆς πανηγύρεως Λεξ. Δημητρ.: Τὸ γιορτολόι ἦταν ὅλο φτωχολογιά. Τὸ γιορτολόγι ἀπὸ τὸ βουνοχώρι κατέβηκε 'ς τὸ πανηγύρι μὲ νταούλια καὶ μὲ πίπιζες.

γιορτολόγος ὁ, ἐνιαχ. γιορτολόος Πελοπν. (Οἷτυλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτή καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λόγος, περὶ τῆς ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., ἐν Ἀθηνᾶν 22 (1910), 247.

Ὁ ἑορτάζων: Ἐχομε πολλοὺς γιορτολόους 'ς τὸ χωρίο.

γιορτολογῶ ἐνιαχ. γιορτουλογῶ Στερελλ. (Ναύπακτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτολόγος.

Τηρῶ τὰς ἑορτὰς.

γιορτομάχος ἐπίθ. ἐνιαχ. γιορτουμάχος Ἡπ. (Κουκούλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτή καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -μάχος.

Ὁ μὴ σεβόμενος τὰς ἐορτάς: Αὐτὸς οὐ Στιφανῆς ὡς καὶ τ'ς Κυριακῆς δ'λεῖ, καλὰ τοὺν λέν' γιορτουμάχον.

γιορτοντυμένος ἐπίθ. Ἡπ. (Ξηροβούν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτὴ καὶ τῆς μετοχ. ντυμένος τοῦ ρ. ντύνω.

Ὁ ἐορταστικῶς ἐνδεδυμένος. Συνών. γιορτινοντυμένος, γιορτινοντυνᾶτος.

γιορτοπιάνομαι Θράκ. (Μέτρ.) Κεφαλλ. κ.ά. γιορτουπιάνομαι Στερελλ. (Ἀχυρ.) Μετοχ. γιορτουπιασμένους Στερελλ. (Ἀχυρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτὴ καὶ τοῦ ρ. πιάνομαι, διὰ τὸ ὅπ. βλ., πιάνω.

1) Συλλαμβάνομαι (ἐν γαστρὶ) ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς ἢ κατὰ τὴν προηγουμένην τῆς ἐορτῆς νύκτα ἐνιαχ.: Γιορτοπιάστηκε, βλέπω (ὅταν οἱ ὑπολογισμοί, μὲ βάσιν τὸν χρόνον γεννήσεως, δείξουν ὅτι τὸ τεχθὲν συνελήφθη ὡς ἀνωτέρω) Κεφαλλ. Τὰ γιορτοπιασμένα παιδιὰ γίνονται στριγλάκια Θράκ. (Μέτρ.) Τὰ γιορτοπιασμένα παιδιὰ εἶναι μπιτ λωβὰ (= ἀνάπηρα, σημεῖω μένα) Ἡπ. (Μαργαρ.) β) Ἡ μετοχ. γιορτοπιασμένος, ὁ ἔχων σωματικὸν ἐλάττωμα, καχεκτικὸς Κεφαλλ. Πελοπ. (Ξεχωρ.)—Ν. Πολίτ., Παραδ., 2, 1282: Τσεῖνη ἢ Μαρία γέννησε τσ' ἄλλο παιδί γιορτοπιασμένο. γ) Ὑβριστικῶς ἐπὶ ἀτάκτου παιδὸς Πελοπ. (Ξεχωρ.): "Α, ρε γιορτοπιασμένο, ἃ σὲ βάλω 'ς τὰ χέρια μου, θὰ σὲ τσαραπίσω (= χτυπήσω). 2) Διατελῶ ἐν ἐορτῇ, σχολάζω Στερελλ. (Ἀχυρ.): — Εἴσι καὶ σὺ γιορτουπιασμένους σήμιρα, μπάρμπα; — Γιορτουπιάνομαι καὶ γὼ κανιὰ βουλά. Εἴστι πέρα γιὰ πέρα γιορτουπιασμέν' ἰδῶ κάτ'. 3) Ἐνδύομαι ἐορταστικῶς Στερελλ. (Ἀχυρ.) Σὰ γιορτουπιασμένου σὶ γλέπου σήμιρα Ν'κόλα!

γιορτόπιασμα τὸ, Ζάκ. Ἡπ. (Κοκκιν. Λάκκα Σούλ. Μαργαρ. Πάργ. Τσαμαντ. κ.ά.) Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κεφαλλ. Κύθν. Πελοπ. (Βασαρ. Δυρράχ. Ἡλ. Καρδαμ. Μανιάκ. Φιγάλ. κ.ά.) — Λεξ. Βλαστ. 391 γιορτόπιασμα Ἡπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν. Κουκούλ. Πλατανούσ.) Μακεδ. (Καταφύγ. Κοζάν. Μελέν. κ.ά.) Στερελλ. (Φθιώτ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γιορτοπιάνομαι.

Ἡ σύλληψις κατὰ τὰς παραμονὰς Κυριακῶν ἢ μεγάλων ἐορτῶν, ἢ ὅποια, κατὰ τὰς λαϊκὰς ἀντιλήψεις, θεωρεῖται ἀμαρτωλὴ καὶ φέρει παιδιὰ ἀνάπηρα καὶ ἐλαττωματικὰ (περὶ ταύτης βλ. Ν. Πολίτ., Παραδ., 2, 1281 κ.ἐξ.) ἐνθ' ἄν.: Σημαδιακὰ παιδιὰ γεννιῶνται, κ' εἶναι γιορτοπιάσματα ἢ ἀπὸ παθιαραῖους γονῆδες Μανιάκ. β) Ὑβριστικῶς, παιδίον τοῦ ὁποίου ἡ σύλληψις ἐγένετο κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἀνωτέρω ἡμερῶν ἐνθ' ἄν.: Φυλᾶνε τίς γιορτάδες γιὰ τὸ γιορτόπιασμα, ποὺ βγάνει σημαδιακὰ παιδιὰ Ἡλ. Συνών. γιορτοκάμωμα, γιορτόσπαρμα. γ) Κατ' ἐπέκτ., ἄνθρωπος ἔχων ἐκ γενετῆς ἐμφανὲς σωματικὸν ἐλάττωμα, ὁ ἀνάπηρος ἢ γενικὰ ὁ καχεκτικὸς, ἀσθενικὸς, μικρόσωμος, ἀτελής ἄνθρωπος Ἡπ. (Ζαγόρ. Τσαμαντ. κ.ά.) Κύθν. (Πελοπ. Βασαρ. Δυρράχ. Ἡλ. Μανιάκ. κ.ά.) Στερελλ. (Φθιώτ.): Τί σοὶ πιδί εἶν' αὐτό; Μπὰ καὶ τό 'χει γιορτόπιασμα; Βασαρ. Συνών. γιορτοπιασμένος (ἐν γιορτοπιάνω 1β), σημαδεμένος (εἰς λ. σημαδεύω), σημαδικός, σημαδεμένος (εἰς λ. σημαδεύω). δ) Τέρας, τερατόμορφος ἄνθρωπος Ἡπ. Μακεδ. (Μελέν.) ε) Ἀνθρωπος μι-

κρόνους, ἡλίθιος, μὴ σῶος τὰς φρένας Πελοπ. (Καρδαμ.) στ) Ἀνήθικος, αἰσχρὸς Ἡπ. (Κοκκιν. Κουκούλ. Πάργ.) Θράκ. (Σαρεκκλ.) ζ) Ἐπὶ παιδὸς ἀτάκτου, ὕβρις Ἡπ. (Πλατανούσ.): Τὰ γιορτουπιάσματα δὲν ἄφ'καν κανένα γκόρτσου νὰ γέν', τὰ φαγαν ἄγ'ρα.

γιορτοπλένω ἐνιαχ. γιορτουπλένου Στερελλ. (Φθιώτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτὴ καὶ τοῦ ρ. πλένω.

Πλένω πολὺ καλὰ: Ἄσμ.

Βρίσκει τὴ μάννα τ', πῶπλινι τὰ ροῦχα τ' πιδιού τ'ς.

— Πῶς καὶ τὰ πλιέν'ς, λέει της, πῶς καὶ τὰ γιορτουπλιέν'ς;

γιορτόσπαρμα τό, Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γιορτὴ καὶ σπάρμα.

Γιορτόπιασμα 1α, τὸ ὅπ. βλ. Πβ. διαβολόσπαρμα.

γιορτοστόλι τό, Ἰθάκ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ρ. γιορτοστολίζω.

Ἐορταστικὸν ἔνδυμα: Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια γιορτοστόλια μᾶς κοτσάρε. "Α δὲ γίνοντε φ'τίλια πάνω του, δὲ θὰ τὰ βγάλῃ (φ'τίλια = φιλίλια, ράκη). Συνών. γιορτοφόρι.

γιορτούλα ἡ, σύνθηθ. ἐορτούλα Κάσ. γιορτούλα βόρ. ἰδιώμ. γιορτούλ-λα Εὐβ. (Κύμ. κ.ά.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. γιορτὴ διὰ τῆς παρχωγ. καταλ. -οῦλα.

Γιορτίτσα, τὸ ὅπ. βλ., κοιν.: "Αμα ἐρχιταν κανιὰ γιορτούλα, πάιναν ταχτικά 'ς 'ν ἐκκλησιὰ Στερελλ. (Αἰτωλ.) β) Θωπευτ., ἡ ὀνομαστικὴ ἐορτὴ προσφιλοῦς προσώπου σύνθηθ.: 'Σ τὴ γιορτούλα σου, δέξου τίς ὁλόθερμες εὐχές μου Ἀθῆν.

γιορτοφόρι τό, Εὐβ. (Κορ. κ.ά.) Πελοπ. (Αἴγ. Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Κλειτορ. Πάτρ.) — Ν. Ἐστ. 4, 910 γιορτοφύρι Εὐβ. (Ἀκρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Δωρ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ ρ. γιορτοφορῶ, ὑποχωρητικῶς.

1) Ἐορτάσιμον ἔνδυμα Εὐβ. (Ἀκρ. Κορ. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Δωρ.): Τὸ 'χου γιορτοφύρι αὐτὸ Αἰτωλ. Τοῦ φουλᾶν ἀφορμὴ γιὰ γιορτοφύρι, ἀλλὰ πάλιονσι καὶ αὐτὸ Ἀκρ. 2) Ἡμέρα ἐορτῆς θρησκευτικῆς ἢ ἄλλης Πελοπ. (Αἴγ. Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Κλειτορ. Πάτρ.) — Ν. Ἐστ., ἐνθ' ἄν.: Ἐχουμε γιορτοφύρι Πάτρ. Χορεύοντε 'ς τὸ χωριὸ σὲ κᾶνα πίσημο γιορτοφύρι Ν. Ἐστ., ἐνθ' ἄν. Ἐχει γιορτοφύρι ὁ Νικόλας (ἔχει τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἐορτῆν) Αἴγ. 'Σ τὰ χωριὰ ὅλα τὰ μεγάλα γιορτοφύρια ὁ κοσμάκης τὰ περιμένει μὲ χαρὰ Ἀρκαδ. 'Σ τὰ γιορτοφύρια, τὴ μέρα δηλαδὴ ποὺ γιορτάζει ὁ καθένας, θὰ πάῃ 'ς τὴν ἐκκλησιὰ Κλειτορ.

γιορτοφοριάτικος ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ. 328 γιορτοφουριάτικος Στερελλ. (Αἰτωλ. Περιστ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιορτοφορεῖ καὶ τῆς παρχωγ. καταλ. -άτικος.

Ἐπὶ ἐνδυμάτων, τὸ φορούμενον κατὰ τὰς ἐορτάς, ὡς γιορτοφορεῖ ἐνθ' ἄν.: Φορεῖ τὰ γιορτοφουριάτ'κα ροῦχα τ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἐχου ἓνα π'κάμ' σου ἀποὺ χασὲ γιὰ γιορτοφουριάτ'κον αὐτόθ. Μὴ μ' τοῦ λιρώης τοῦ 'πανουφύρι μ', γιὰτὶ τό 'χου γιὰ γιορτοφουριάτ'κον Στερελλ. (Περιστ.)